

her noget nyt. Saa længe Grønland har været kristnet, har Børneskolen udelukkende været ledet og drevet af Grønlanderne selv. Men hvad det nu gælder om, og hvad det sikkert er paa Tiden at gennemføre, er at udvikle Børneskolen ved at højne Lærernes Uddannelse. Hertil sigter forskellige Bestemmelser i Lovforslaget, navnlig Udvidelsen af Seminariet. Samtidig med, at man saaledes giver de vordende grønlandske Lærere en bedre og fyldigere Uddannelse, tør det ved den allerede indførte, af mig nylig omtalte Lønningsforbedring for disse, forventes, at et større Antal Grønlandere fremtidig ville virke i Børneskolen, saaledes at de allerfleste Bopladsler med Tiden ville kunne faa seminarieuddannede Lærere, og Grønland derved efterhaanden faa et efter Forholdene veludviklet Skolevæsen.

Ligesom Lovforslaget altsaa i mangt og meget lovfæster, hvad man tidligere har gennemført administrativt eller ved Bevillinger paa Finansloven, maa Forslaget nødvendigvis ogsaa overlade meget af det ny, der her foreslaas, til senere administrativ Afgørelse; saaledes ved Anordninger, der fastsætte de forskellige Undervisningsplaner, fastsætter Ordningen af Forstanderskabernes Deltagelse i Ledelsen af og Tilsynet med Skolevæsenet o. s. v. Andre af Lovforslagets Bestemmelser, saaledes Omorganisationen af Seminariet i Godthaab, af det grønlandske Seminarium i København o. s. v., ville komme til at foreligge Rigsdagen som Forslag til Bevillinger paa Finansloven, før de endelig træde i Virksomhed. Jeg anbefaler nu dette Forslag til det høje Tings Velvillie og udtaler samtidig Haabet om, at det maa lykkes at se Lovforslaget gennemført allerede i denne Samling. Forskellige Hensyn gøre det meget ønskeligt, om de betydelige Forarbejder til disse Forholds Ordning kunne udføres eller dog sættes i Gang i indeværende Sommer. — Som det høje Ting vil forstaa, er det og maa det være ganske umuligt at fremlægge nogen bestemt Opgørelse af Forslagets finansielle Side. Det er jo saa ganske væsentlig en fremtidig Udvikling, der her er Tale om. Den Foranstaltning, der særlig vil kræve forøgede Udgifter i Løbet af en nærmere Fremtid, nemlig Byggeforetagender ved Seminariet i Godthaab, og dette Seminariums hele Omorganisation, vil jo i sin Tid komme til at foreligge til Afgørelse paa Finansloven, men overhovedet er jeg overbevist om, at finansielle Hensyn ikke hos Rigsdagen ville træde hindrende i Vejen

for Opfyldelsen af vor Forpligtelse med Hensyn til Fremme af Grønlands Kultur og aandelige Vel. Hermed anbefaler jeg dette Lovforslag til det høje Tings Velvillie.

Goos: I Sammenligning med et Par af de Lovforslag, vi have behandlet her i Dag, maa dette Forslag om Kirkens og Skolevæsenets Ordning i Grønland betragtes som et meget vigtigt Forslag, af stor Betydning for en Landsdel og Befolkning, hvis Kaar maaske mange af os ikke ere nærmere bekendte med, men med Hensyn til hvilken Danmark har en stor Opgave, som Landet ogsaa maa være pligtig til at løse og ikke kan lade falde. Men paa Grund af denne Sags Vigtighed rejser det Ønske sig naturligvis hos mange, at der maatte have været givet Lejlighed eller kunde gives Lejlighed til at gøre sig noget nærmere bekendt med Lovforslagets Indhold og de Forarbejder, der ere gjorte, og hvorom der findes Oplysninger i Bemærkningerne til Lovforslaget. Det naturlige og regelmæssige vilde ganske vist være, om dette nærmere Kendskab til Forslaget og dets Forudsætninger kunde skaffes til Stede gennem et Udvalg, men da det at nedsætte et Udvalg til Behandling af denne Sag, efter hvad der siges, maa betragtes som ensbetydende med, at Lovforslaget ikke vil blive færdigt i denne Samling — i alt Fald ikke vil kunne gøres færdigt til den Dato, som § 32 i Lovforslaget siger, at Loven skal træde i Kraft paa, nemlig den 1. April 1905, maa det Spørgsmaal jo paatrænge sig enhver, om Sagens Vigtighed og Betydning for den paagældende Landsdel ikke er saa stor, at man kunde se bort fra det regelmæssige og naturlige at behandle Sagen i Udvalg og fremme den uden et saadant. Dette Spørgsmaal har enhver af os sandsynligvis forelagt sig, og jeg har ogsaa gjort det. Jeg har da saa meget, som Tiden har tilladt det, gjort mig bekendt med Forslaget, og er kommen til den Overbevisning, at jeg vil kunne stemme for Fremme af Lovforslaget uden Udvalg.

Naar der er Tale om en Lov om Kirke- og Skolevæsenet i Grønland, rejser det Spørgsmaal sig, om hele den Fremgangsmaade, som den danske Stat har brugt med Hensyn til disse aandelige Sider af vort Forhold til Grønland, skulde være ensidig, saaledes at man havde tilsidesat det andet vigtige Formaal: at en Befolkning, som staar paa et andet Civilisations- og Kulturtrin end vi, ikke skades i dens materielle Interesser og dens Evne til at